

Les espècies de la portada

Polla d'aigua (*Gallinula chloropus*)

Té aspecte d'ànec però pertany al grup dels ràl·lids, ocells de canyissar, sovint amagadissos. És de color negre, amb una franja blanca a l'ala. Té el bec vermell i groc, i unes llargues potes verdes amb dits potents per caminar sobre el fang. És bon nedador, però sol buscar aliment entre balques, lliris i canyissars. Emet un xiscle curt i agut, que en delata la seva presència entre l'herbei.

Blauet (*Alcedo atthis*)

Es tracta d'un dels ocells més característics de les zones humides. S'alimenta de petits peixos, els quals pesca llançant-se en picat sobre l'aigua i capturant-los amb el seu potent bec. Sovint el veurem fugaçment, com una fletxa blava creuant estanys i recs. Cria en forats als talussos i marges de rius i rieres.

Capó reial (*Plegadis falcinellus*)

Si bé fa algunes dècades era absent de Catalunya, els darrers anys ha esdevingut un dels ocells més abundants dels Aiguamolls. Sol presentar un color marronós discret, però els adults en plomatge nupcial tenen boniques iridescències lluent. Presenta potes llargues per alimentar-se dins l'aigua o en prats humits i un bec llarg i corbat que li permet capturar l'aliment, sovint insectes aquàtics i granotes.

Cigonya blanca (*Ciconia ciconia*)

És un dels emblemes dels Aiguamolls. Després de la seva extinció de la comarca, es va reintroduir i ja hi crien més de 100 parelles, tant als Aiguamolls com a Peralada. De bona mida, color blanc i negre, i bec i potes vermelloses, s'alimenta de granotes, peixos o fins i tot en abocadors. A més de les nidificants, milers de cigonyes migren anualment pel cel empordanès.

Gaig blau (*Coracias garrulus*)

És un dels ocells més bonics de casa nostra, amb una elegant combinació de blaus, liles i turqueses en el seu plomatge. Passa l'hivern al continent africà i retorna cada primavera a fer niu en closes i camps de secà, on s'alimenta d'insectes de bona mida. Fa niu en forats de picot abandonats o en caixes-niu col·locades per a afavorir aquesta i altres espècies.

Reineta (*Hyla meridionalis*)

Aquesta petita granota verda és un dels amfibis més comuns de la terra baixa. El seu raucar és potent i continu, sobretot durant primavera i tardor, quan els concerts nocturns en basses i estanys eclipsen fins i tot els cants dels ocells. Es pot enfilars en branques d'arbres de ribera, balques, canyissos i sovint busca refugi en pous, safareigs o zones humides de cases i masos.

Granota pintada (*Discoglossus pictus*)

Es tracta de l'amfibi més freqüent als Aiguamolls. Té una mida semblant a la granota verda, però la seva coloració és bruna i verda, amb unes taques irregulars similars als colors que s'empren per a les vestimentes de camuflatge. És poc cantadora i més aviat discreta. Pon els ous en basses temporàries, on els peixos o crancs americans no els puguin depredar.

Lluert (*Lacerta bilineata*)

Aquest bonic llargardaix de tons verdosos lluents (d'aquí el seu nom) és més gran que una sargantana. És present a les closes dels Aiguamolls, sobretot entre el Cortalet, Matà i Gallinera, sempre buscant el recés de freixes i oms on amagar-se. El nucli dels Aiguamolls és sorprenent, ja que és únic a la plana i les poblacions més properes són a l'Albera, Salines, La Selva i Garrotxa.

Papallones

Són la joia dels nostres prats, conreus i marges. A causa de la pèrdua d'hàbitat, la sega excessiva de marges, però sobretot l'ús d'insecticides, són cada vegada més escasses. Fins a quatre espècies (*Pieris rapae*, *Plebejus argus*, *Colias crocea*, *Pararge aegeria*) apareixen il·lustrades, totes elles característiques dels herbeis de la terra baixa, sobretot de closos i prats humits.

Espiadimonis de fanal (*Aeshna mixta*)

És una de les espècies de major mida que tenim al Parc. Té un color blau intens i, si el veiem de ben a prop, podrem admirar la seva coloració diversa amb pigments a les ales, tòrax, abdomen i als ulls protuberants. Fa les postes en estanys, on les larves, carnívores, s'hi desenvolupen fins a adquirir la mida adulta i emprendre el vol.

Daina (*Dama dama*)

És el cèrvid per excel·lència dels Aiguamolls. Pastura en ramats per closos, salobrars i estanys. Els mascles tenen banyes de bona mida, sobretot els adults que utilitzen per a lluitar a la tardor, època de zel. Les dàines joves presenten taques al seu pelatge durant els primers mesos de vida.

Espucnaix o turó (*Mustela putorius*)

Aquest petit mustèlid de color fosc i de morro clar era un freqüent carnívor fins fa pocs anys. Malauradament avui està pràcticament extingit de la comarca, a causa de la pèrdua d'hàbitat, els atropellaments i, sobretot, la competència amb el visó americà. Caça ratolins, musaranyes, granotes o fins i tot petits conills!

Lliris (*Iris pseudacorus*)

És una planta aquàtica que roman amagada sota l'aigua o el fang durant tot l'hivern. Al mes de febrer el bulb comença a desenvolupar llargues tiges d'un verd clar intens. A partir del març i sobretot abril, desenvolupa unes flors grogues que tenyeixen de groc tots els estanys, recs i marges fluvials de la plana empordanesa. El lliri blau (*Iris spuria*) floreix més tard i no està tan associat a l'aigua, pot créixer en prats o marges de camins, sovint lluny de recs i basses.

Ranuncle groc (*Ranunculus bulbosus*)

Característic de prats, floreix a la primavera, engalanant les closes i les pastures d'un color groc intens. És una planta anual, que floreix al mes de març i abril. La seva flor, de pètals rodons i ben disposats, té un color molt vistós, que la fa atractiva per a insectes pol·linitzadors de la terra baixa i prats humits.

Om (*Ulmus minor*)

Aquest arbre caducifoli de poca mida és característic de closes i marges de recs i estanys. Té una fulla serrada, que sovint mostra foradets, fets per un escarabat. Ha patit una important plaga causada per un fong, la grafiosi, fins a reduir-ne molt la seva presència, ja que és capaç de matar els exemplars més madurs.

Freixe (*Fraxinus angustifolius*)

És probablement l'arbre més abundant de la plana empordanesa, sempre lligat a sòls humits tot i que no necessàriament arran d'aigua. És de fulla caduca, a l'hivern el veurem despulrat de fullam. És de creixement ràpid i, en llocs on no se'l tala, constitueix un hàbitat interessant, els boscos coneguts com a freixenedes.

Roure martinenc (*Quercus humilis*)

És un dels arbres més comuns als boscos de climes humits. Té un port elegant, bona mida, fusta forta, creixement lent i grans branques. És caducifoli i presenta una fulla lobulada. Si bé a la plana és escàs perquè vol vessants amb major pluviometria, en zones amb sòl humit com als Aiguamolls, pot créixer-hi de forma dispersa, sovint associat als perímetres de les closes.

